



EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT

2400 Dunaújváros, Erkel kert 23.

Telefon/fax: (+36) 25 412-123

Mobil: (+36) 20 237-42-88

E-mail: egmeg92@gmail.com

Weblap: www.egeszsegmegorzesikozpont.hu

Az EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT

2018. ÉVI BESZÁMOLÓJA

Dunaújváros, 2019. február 20.



Kleinné Németh Judit
Kleinné Németh Judit
intézményvezető

Az Egészségmegőrzési Központ szakterületei

I. Iskolai egészségnevelési, prevenciós foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak

1. Iskolai órák
2. Mentálhigiénés konzultáció a középiskolákban

II. Pszichológiai/mentálhigiénés programok

1. Tanácsadások
 - Életvezetési tanácsadás, pszichológiai/mentálhigiénés konzultáció
 - „Négyülékes” konzultáció serdülőknek
 - Mediáció
 - Táplálkozási tanácsadás
 - Szülő konzultáció
 - Mentálhigiénés konzultáció középiskolákban
2. Képzések, tréningek
 - Kortárssegítő képzés
 - Önismereti csoportok
3. Klubok, csoportok
 - Kortárssegítő Klub
 - Kamasz Csoport
 - „Mesék Kútja”
 - Kismama-Kispapa Klub
 - Szülők Iskolája
 - Életmód klubok
4. Esetmegbeszélések

III. Védőnői szolgálat

1. Területi védőnők
2. Iskolai védőnők

IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás

V. Szakmai kapcsolatok

Az Egészségmegőrzési Központ munkatársai immár 25. éve szolgálják, támogatják tudásukkal, tapasztalataikkal a Dunaújvárosban születő gyerekeket, az itt élő családokat, a városban tanuló diákokat, és működtetik szakmai együttműködéseiket.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény (mely Magyarország helyi önkormányzatairól szól) II. fejezet 13. § (1) 4. pontjában kötelező feladatként jelöli meg az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások ellátását, melyet Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata 1993 óta az Egészségmegőrzési Központ által is megvalósít.

Az intézményünkben működő szakmai team komplex módon értelmezi a prevenciót, és ennek szellemében segíti a dunaújvárosi lakosságot fogantatástól idős korig egészségnevelési és mentálhigiénés tevékenységei során. 2011. január 1-jétől a védőnői hálózattal bővültünk, mely óriási lehetőség, hiszen a védőnők mellett orvos, mentálhigiénés szakember együttműködése támogatja a családokat, a városban működő szakemberek közötti kommunikációt, a szakmai munkát és a jelzőrendszer hatékonyabb működését.

Az Egészségmegőrzési Központ pénzügyi helyzete 2018-ban stabil volt.

Intézményen belül továbbra is bérfeszültséget okoz, hogy jelentős különbség van a védőnői, orvosi és az egészségnevelői-mentálhigiénés munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottak fizetése között, melynek oka, hogy az egészségügyi bérrendezés rájuk nem vonatkozott. Egy ifjúsági orvos távozott tőlünk, az ő 40 órás munkáját 20 órában helyettesítéssel 20 órában megbízással látja el egy-egy orvos. 2018 szeptemberétől a mentálhigiénés csoportba két pályakezdő kolléga érkezett, így teljes létszámmal tudjuk ellátni a feladatainkat.

Az érdeklődők a www.egeszsegmegorzesikozpont.hu honlapon tájékozódhatnak intézményünkéről és minden fontos eseményről.

I. Iskolai egészségnevelési, prevenciós foglalkozások 1-12. évfolyamos diákoknak

DMJV önkormányzata olyan prevenciós szakmai szolgáltatást nyújt az Egészségmegőrzési Központ munkatársai által a Dunaújvárosban tanuló diákoknak, mely Magyarországon egyedülálló. Ajánlataink segítik, kiegészítik az oktatási intézmények részére a „nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról” szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 131.§. és 132.§ szerint előírt feladatok teljesítését.

2018-ban is megvalósult az a célunk, hogy tervezhetően, az iskolák számára átlátható módon tudjuk a programokat ajánlani. Megtartottuk a két szakmacsoport sajátosságait: az Egészségmegőrzési Központ iskolavédőnői csoportja egészségügyi, mentálhigiénés csoportja pedig pszichológiai (személyiségfejlesztő) szempontok szerint végezte egészségnevelő tevékenységét Dunaújváros általános és középiskolaiban.

1. Iskolai órák

A fiatalok lelki egészségének megőrzése érdekében készítettük el iskolai programunkat. Célunk a prevenció. A diákok életkori sajátosságaihoz leginkább illeszkedő témákat dolgozunk fel a foglalkozásokon, ezért minden évfolyamon más a tematika. Így biztosítjuk, hogy a gyerekek iskolai életük során minden témával a lehető legmegfelelőbb időben találkozassanak.

A táblázatokban láthatók, hogy a témákat mely évfolyamokon, hány órában, milyen szakemberrel tervezzük. Ezek az információk és a szakmai célok is megtalálhatók az osztályfőnökökhöz eljuttatott szakmai anyagban, melynek segítségével a diákok, pedagógusok és szülők tájékozódhatnak programjainkról.

AZ ISKOLAI ÓRÁK TÉMAI ÉS ÓRASZÁMAI ÉVFOLYAMOK SZERINT

Általános iskola

Alsó tagozat	Osztály	Mentálhigiénés témakör	Óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
	1.	Mesecsoport I.	3x2	Napirend, tisztálkodás	2
	2.	Mesecsoport II.	3x2	Egészséges táplálkozás I.	2
	3.	Társas kapcsolatok I.	5	Balesetek megelőzése	2
	4.	Veszélyes helyzetek, ártalmas szokások	4	Serdülőkori változások I.	4
Felső tagozat	5.	Önismeret, közösségépítés	5	Egészséges táplálkozás II.	2
	6.	Társas kapcsolatok II	5	Káros szenvedélyek	2
	7.	Függőségek	4	Serdülőkori változások II.	2
	8.	Kamaszkori kapcsolatok	4	Felelősség a szerelemben	2

Középiskola

Középiskola	Osztály	Mentálhigiénés témakör	Óraszám	Védőnői témakör	Óraszám
	9.	Közösségépítés	5	Káros szenvedélyek, vagy fogamzásgátlás	3
	10.	Függőségek	4	Fogamzásgátlás, vagy káros szenvedélyek	3
	11.	Szerelem, párkapcsolat	4	Abortusz- és daganatprevenció	4
	12.	Felnőtté válás	4	Szexuális úton terjedő betegségek, abortusz	1

**AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI KÖZPONT EGÉSZSÉGNEVELÉSI, PREVENCIÓS TEVÉKENYSÉGE
DUNAÚJVÁROS ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLÁIBAN
(MENTÁLHIGIÉNÉS ÉS VÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK SZÁMA ÖSSZESEN)**

Év	Általános iskolai óraszám	Középiskolai óraszám	Összesen óraszám
2014	597	540	1 137
2015	590	734	1 324
2016	541	668	1 209
2017	475	524	999
2018	524	502	1 026

MENTÁLHIGIÉNÉS FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2018-BAN

Évfolyam	Osztály	Alkalom	Fő összesen
1.	5	27	87
2.	4	24	73
3.	4	16	80
4.	4	16	100
5.	15	75	357
6.	11	52	232
7.	12	47	278
8.	10	38	218
9.	32	140	717
10.	22	84	515
11.	15	59	302
12.	2	7	55
Összesen:	136	585	3 014

ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK SZÁMA 2018-BAN

Évfolyam	Osztály	Alkalom	Fő összesen
1.	11	22	177
2.	12	28	252
3.	5	11	109
4.	11	44	250
5.	14	28	338
6.	14	28	333
7.	19	38	428
8.	15	30	323
9.	22	68	563
10.	22	63	538
11.	21	60	584
12.	21	21	516
Összesen:	187	441	4 411

MENTÁLHIGIÉNÉS FOGLALKOZÁSOK TÉMA SZERINTI MEGOSZLÁSA 2018-BAN

Évfolyam	Mentálhigiénés téma	Óraszám
1.	Mesecsoport I.	27
2.	Mesecsoport II.	24
3.	Társas kapcsolatok I.	16
4.	Veszélyes helyzetek, ártalmas szokások	16
5.	Önismeret, közösségépítés	75
6.	Társas kapcsolatok II.	52
7.	Függőségek I.	47
8.	Kamaszkori kapcsolatok	38
9.	Közösségépítés	140
10.	Függőségek II.	84
11.	Szerelem, párkapcsolat	59
12.	Felnőtté válás	7
Összesen:		585

ISKOLAVÉDŐNŐI FOGLALKOZÁSOK TÉMA SZERINTI MEGOSZLÁSA 2018-BAN

Évfolyam	Mentálhigiénés téma	Óraszám
1.	Napirend, tisztálkodás	22
2.	Egészséges táplálkozás I.	28
3.	Balesetek megelőzése	11
4.	Serdülőkori változások I.	44
5.	Egészséges táplálkozás II.	28
6.	Káros szenvedélyek	28
7.	Serdülőkori változások II.	38
8.	Felelősség a szerelemben	30
9.	Káros szenvedélyek	38
	Fogamzásgátlás	30
10.	Fogamzásgátlás	29
	Káros szenvedélyek	34
11.	Abortusz- és daganatprevenció	60
12.	Szexuális úton terjedő betegségek	21
Összesen:		441

2. Mentálhigiénés konzultáció, életmód-tanácsadás középiskolákban

A középiskolák munkatársai (tanárok) és az iskolavédőnők évek óta rendszeresen irányítottak/irányítanak intézményünkbe diákokat és szülőket mentálhigiénés konzultációra. Ezért gondoltuk, hogy az iskolákban tartott fogadóóra segíti a diákokat abban, hogy igény esetén eljussanak szakemberhez a problémájukkal. Ennek megfelelően az Egészségmegőrzési Központ mentálhigiénés szakemberei heti egy alkalommal három órás időtartamban konzultációt (segítő beszélgetést) biztosítottak több középiskolában 2018-ban is, melynek kereteit és szabályait az együttműködési megállapodások rögzítik.

Az együttműködésben részt vevő iskolák:

- Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium és Kollégium
- DSZC Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- DSZC Dunaferri Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- DSZC Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma
- DSZC Bánki Donát Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

A konzultációra a diákok önként jelentkezhetnek, melyhez segítséget kapnak az osztályfőnököktől, iskolavédőnőktől.

Az iskolai mentálhigiénés beszélgetések az egészséges személyiség optimális fejlődését prevenciós módszerekkel támogatják.

Tapasztalataink szerint a problémák hátterében – legtöbb esetben – diszfunkcionális családi működés van.

A leggyakrabban megjelenő nehézségek:

- családi (anyagi nehézségek a családban, elvált szülők–kallódó gyerek, alkoholizmus a családban, elhanyagolás)
- életkori/kamaszkori nehézségek (iskolai, kollégiumi beilleszkedés, magatartási, tanulási nehézségek, baráti konfliktusok, hangulatzavar)
- szorongás, pszichoszomatikus („pánik”) tünetek
- függőségek
- önértékelési gondok
- öngyilkossági késztetés

II. Mentálhigiénés programok

1. TANÁCSADÁSOK, SEGÍTŐ BESZÉLGETÉSEK

- **Életvezetési tanácsadás/mentálhigiénés konzultáció**

Segítő kapcsolat, mely lehetőséget teremt arra, hogy a pszichésen egészséges emberek saját erőforrásait hatékonyabban kiaknázzák, fejlődjen önismeretük, önelemző képességük, problémamegoldó készségük.

- **„Négyülékes konzultáció” serdülőknek**

A kamasz korosztály fejlődési sajátosságaihoz alkalmazkodó módszer, mely segítséget nyújt a jelentkező fiataloknak, hogy végiggondolják aktuális problémáik pszichés motívumait.

- **Mediáció**

Speciális konfliktuskezelési eljárás, mely segítséget nyújt a konfliktus tisztázásában, és olyan megoldás megtalálásában, mely mindkét fél számára elfogadható és megvalósítható. Igénybe vehető: családi, párkapcsolati, szülő-gyerek, válási, gyermek-elhelyezési, munkahelyi konfliktusok esetén, illetve intézményi mediációként.

- **Táplálkozási tanácsadás**

A táplálkozási tanácsadás az egészségmegőrzést szolgálja egyénre szabottan.

- **Szülő konzultáció**

Szülőknek nyújt segítséget elsősorban nevelési kérdésekben.

- **Drogprevenciós tanácsadás**

Konzultációs lehetőség fiataloknak, szülőknek, pedagógusoknak a függőség kialakulásáról és jeleiről, a különféle szenvedélybetegségekről. Segítséget nyújtunk a kapcsolatfelvételben az MRE Újvárosi Drogambulancia szakembereivel.

Megtartott tanácsadások téma, nemek és életkor szerinti megoszlása

Életkor	Pszichológiai, életvezetési tanácsadás		Addiktológiai tanácsadás, drog konzultáció		Táplálkozási tanácsadás		Szülő konzultáció		Mediáció		Négyülékes konzultáció serdülőknek		Gyermek konzultáció		Mentálhigiénés konzultáció		Összesen	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
0 - 5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
11-15	2	3	0	0	0	8	0	0	1	2	3	9	0	0	9	10	15	32
16-20	5	26	0	0	0	14	0	0	0	2	6	9	0	0	49	45	60	96
21-25	23	48	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	26	50
26-30	0	33	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	44
31-35	30	29	0	0	0	2	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	32	33
36-40	3	70	0	0	9	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	12	72
41-45	13	67	0	0	3	0	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	18	70
46-50	0	40	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	40
51-55	0	5	0	0	0	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	8
56-60	2	26	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	27
61-65	2	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3
65-70	3	11	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	12
70-	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Össz.	83	360	0	0	12	36	4	5	7	10	9	18	1	0	58	59	174	488

Intézményünk szakembereinek fogadó kapacitását a segítő beszélgetésekre az alábbi körülmények befolyásolják:

- munkatársak száma
- szakképzettség

- kompetencia határok figyelembe vétele
- leterheltség

2. KÉPZÉSEK, TRÉNINGEK

• **Kortárssegítő képzés**

Első kortárssegítő képzésünket az 1999/2000-es tanévben indítottuk, mely azóta is minden évben megszervezésre került.

Cél, hogy a jelentkező diákokat felkészítsük a kortársaikkal való együttműködésre a segítő tevékenységben.

A képzésen a környezetre irányuló értékek közül a szolidaritás, a másokon való segítség, a kommunikációs készség és a problémamegoldó képesség megerősítésére, támogatására törekszünk. A belső értékek közül az önismeret, önbizalom, önmagukkal kialakított jó viszony megerősítését és fejlesztését tartjuk különösen fontosnak.

A képzés speciális célja, hogy a fiatalok megerősödjének a drogmentes pozitív életstílus kialakulásában.

A középiskolák érettségiző osztályaiból érkező tanulóknál lehetőségünk van – az iskolákkal kötött együttműködési megállapodás alapján – beszámítani a közösségi szolgálatba a kortárssegítő képzésen és klubban való részvételt.

2018-BAN AZ EGY HETES KORTÁRSSEGÍTŐ KÉPZÉSÜNKÖN 42 DIÁK VETT RÉSZT 7 KÖZÉPISKOLÁBÓL:

SZÉCHENYI	BÁNKI	KERESKEDELMI	RUDAS	DUNAFERR	PANNON	LORÁNTFFY
10 FŐ	5 FŐ	3 FŐ	4 FŐ	10 FŐ	7 FŐ	3 FŐ

3. KLUBOK, CSOPORTOK

• **Kortárssegítő Klub**

Intézményünkben heti rendszerességgel Kortárssegítő Klub működik.

A klub foglalkozásain tovább mélyül az önismereti, a személyiségfejlesztő folyamat, emellett a diákok megismerik és elsajátítják az esetmegbeszélés, esetkonzultáció technikáját. A csoportfoglalkozások tematikájának elkészítésekor figyelembe vettük a kortárssegítők javaslatait is. Az iskolákban megtörtént esetek feldolgozásában is segítséget kaptak.

• **Tini Klub a Lorántffy Zsuzsanna Kollégiumban**

2018 novemberében egy védőnő kolléga felkérésére, 3 alkalmas „Egészséges életmód” témájú foglalkozást szerveztünk a Lorántffy Zsuzsanna Kollégium Tini Klubjának. A foglalkozások célja az egészséges életmódhoz való pozitív attitűd alakítása, hétköznapi gyakorlati példákkal, praktikus tanácsokkal. Első alkalommal az egészség életmód elemeivel, egyéni véleményekkel, beállítódással, életviteli szokásokkal foglalkoztunk.

Második alkalommal az egészséges táplálkozással kapcsolatos témákat vettük át. Itt az emberi szervezet működésének megértése került fókuszba, illetve a tévhitek eloszlatása a divatdiétákkal, táplálkozási trendekkel, étrend kiegészítőkkel kapcsolatban. A harmadik alkalom témája a diákbüdzsé, praktikus tanácsok és az egészséges táplálkozás kivitelezése kollégiumi körülmények között. A diákok a foglalkozások végén egyéni célokat fogalmaztak meg, melyeknek elérésében egymást motiválták. A foglalkozáson felbuzdulva örömmel vettek részt az Egészségmegőrzési Központ lelki egészség világnapja alkalmából szervezett rajzpályázatán, és annak záró rendezvényén.

• **Jószolgálati Otthon csoportja**

2018 májusától a Jószolgálati Otthon Közalapítvánnyal kötött együttműködés keretében önismereti csoport valósult meg az intézményünkben, az otthon ellátottjai számára.

A foglalkozásokat mentálhigiénés kollégák vezették. A részvétel önkéntes volt, a csoporttagok 10 alkalommal vettek részt a közös munkában, melynek célja az élményszerzés, az együttműködés, illetve az önismeret fejlesztése volt.

- **„Ép testben ép lélek” Életmód klub**

2018 áprilisában az Egészségmegőrzési Központ életmódváltást támogató klubot indított, 10 héten át.

Célja az életmódváltás megkezdése, elméleti és gyakorlati támogatással.

A foglalkozások önismereti, táplálkozási és sport témákra épültek a külső motiváció belső motivációvá alakításával. Minden alkalom egy témára fókuszált, mely a csoport összetételének megfelelően alakult. Az elméleti és gyakorlati ismeretek, élelmiszerköstölők mellett a csoport tagjai lehetőséget kaptak több, otthon végezhető mozgásforma kipróbálására. Minden alkalom célkitűzéssel zárult, így a fokozatosságot és az egyéni tempót figyelembe véve, lépésről lépésre valósult meg az életmódváltás a 10 hét alatt.

A jelentkezők jellemzően irodai vagy több műszakban könnyű fizikai munkát végző nők, 42-63 éves kor között. Ennek megfelelően a csoportban lehetőség adódott a korral járó hormonális változásokkal járó nehézségek biológiai miértjeinek megvitatására, a női test és lélek működésének megértésére, elfogadására.

A záró foglalkozást követően 2 havonta klubtalálkozót szerveztünk, melyeket 2019-ben negyedévente tervezünk folytatni. Emellett a csoport számára létrehoztunk egy közösségi média csoportot, így a kapcsolat és a támogatás folyamatos.

- **Mesecsoport - Móra Ferenc Általános Iskola és EGYMI**

2018 őszén a Móra Ferenc Általános Iskola speciális igényű első osztályosai számára 3 alkalmas mesecsoport valósult meg az intézményben.

A foglalkozás a csoport egyéni igényeihez igazítva, az osztályfőnökkel és gyerekekkel történő előzetes találkozás alapján, állatmesére épült, a fokozatosság elvét tartva, figyelembe véve a gyerekek életkori, mentális és fizikai sajátosságait (játékigény, monotónia tűrés, figyelem terjedelme, nagymozgások fejlettségi szintje).

Minden foglalkozás 45 perces, és ugyanazzal a kerettel zajlott. Az első szakaszban játék, ritmusjáték, ének- és mondókafűzés kapta a fő szerepet. A második szakaszban egy állatmese meghallgatása történt. A mesehallgatás, a második alkalommal kendős, bábjátékszerű szemléltetéssel bővült, ahol a kendők a játék során új eszközként szerepeltek. A harmadik alkalommal a mesét a gyerekek idézték fel, és dramatizálták. Az egyes szereplőket a kendőkkel ruházták fel, ezzel is könnyítve a kívánt karakter megtestesítését. A fókusz a játékon és a mese, illetve a párbeszéd felidézésén volt.

A komplex foglalkozás fejlesztési területei: szociális készségek, monotónia tűrés, téri orientáció, mozgáskoordináció, szem-kéz koordináció, vizuális és auditív képességek fejlesztése, ritmusérzék fejlesztés, hangerő szabályozás, memóriafejlesztés, szókincsbővítés, fantáziavilág alakítása.

- **Közösségépítő Klub – Móra Ferenc Általános Iskola**

2018 októberében a Móra Ferenc Általános Iskola foglalkoztató 3-as számú csoportja részére 5 alkalmas közösségépítő foglalkozássorozatot szerveztünk.

A csoport fejlesztő pedagógusával való egyeztetés alapján a fő témáink az önismeret, társismeret és az én-védelem voltak. Egy előzetes, az iskolában történő rövid ismerkedést követően alakítottuk ki az öt alkalmas foglalkozás tematikáját, figyelembe véve a csoporttagok életkori (17-21 év) és életviteli sajátosságait, rendszerigényét, ismeretszintjüket, mentális és fizikai képességeiket.

Alapvető célkitűzésünk a biztonságos, elfogadó közeg megteremtése, ahol bátran lehet vállalni az érzelmeket aktuálisan foglalkoztató kérdéseket. Fontos szerepet kapott az önismeret és az érzelmi intelligencia fejlesztése, a veszélyes helyzetek felismerése, hétköznapi szituációkban való megnyilvánulások megvitatása, gyakorlása, illetve a problémamegoldó készség fejlesztése, játék- és élménypedagógia eszközökkel, feladatokkal.

A csoport záró foglalkozásán, a fiatalok elismerésként oklevelet kaptak, illetve megajánlottuk nekik a második félévben történő folytatás lehetőségét.

• **Kismama-Kispapa Klub**

Kismama- Kispapa Klub	2014. évben	2015. évben	2016. évben	2017. évben	2018. évben
Résztevők száma	236 fő	284 fő	293 fő	351 fő	272 fő

2018-ban 3 csoportot szerveztünk: év elején, majd tavaszi és őszi kezdéssel.

A csoportban hasonló élethelyzetben levő pároknak, családoknak adtunk lehetőséget arra, hogy a gyermekvárás során felmerülő kérdéseikre, kételyeikre választ kapjanak. Biztonságos keretek között beszélgethettek, bizonytalanságuk, feszültségük, félelmük csökkent.

A feldolgozott témák között szerepelt a várandósság fizikai és mentális állomása az édesanya és az édesapa szemszögéből, a szülés, a születésméheny, a kórházi protokoll, a gyermekágyas időszak kihívásai, az anyatejes táplálás, és az „elég jó szülő” mintája. A gyakorlati foglalkozásokon a gyermekgondozás alapjainak megszerzésében is segítettünk.

A megjelent várandós anyukák több mint a fele a párjával érkezett.

• **Szülők Iskolája**

Szülők Iskolája csoport	2014. évben	2015. évben	2016. évben	2017. évben	2018. évben
Résztevők száma	535 fő	433 fő	555 fő	520 fő	571 fő

2018-ban négy csoport indult, melyek szeptembertől júniusig működtek, egy-egy csoportban a hasonló életkorú gyermekek és szüleik részvételével (alkalmanként átlagosan, 12 gyerek és az anyukájuk) Rendszeresen, közösen dolgoztak a csoportban a párok, sőt előfordult néhány család esetén, hogy az édesanya munkába állása után apukák, ill. nagymamák hozták a gyermeket/unokát a foglalkozásokra. A kihívást 2018-ban is a magas részvétel okozta, új eszközöket és technikákat alkalmazva sikerült biztosítani a jó hangulat mellett az érdemi kommunikációt.

4. ESETMEGBESZÉLŐ CSOPORT

A szociális és egészségügyi területen dolgozó szakembereknek hirdettük meg az esetmegbeszélő csoportot, melynek célja a résztvevők szakmai személyiségének fejlesztése. Egy-egy problémás helyzet megbeszélésével a szakemberek tisztábban látják az esetben szereplők helyzetét, állapotát, a lehetséges teendőket. A szakemberek kölcsönösen segítik egymást, megosztják tapasztalataikat, így új szempontokat kapnak az eset értelmezéséhez a kompetenciahatárok és a tennivalók területén.

Az esetmegbeszélések célja a gyermekkel kapcsolatba kerülő szakemberek együttműködésének elősegítése és hatékonyabbá tétele, a kompetenciahatárok megismerése és összehangolása.

A jelzőrendszer működésének biztosítása alapvető prevenciós feladat. Fontos, hogy a gyermekek védelmében a szakemberek minél korábban észleljék és jelezzék a probléma kialakulását, ezzel segítve a gyermekjóléti szolgálat munkáját.

Az aktuális eset ismertetése után feltárjuk a részletes körülményeket, pontosítjuk a tényeket, majd közösen megfogalmazzuk az esettel kapcsolatban felmerült kérdéseket, problémákat. Ezekre építve határozzuk meg a konkrét feladatokat, teendőket. Az egyes esetek alakulását folyamatosan nyomon követtük.

Megtartott esetmegbeszélő csoportok 2018-ban:

- Területi védőnők: januártól decemberig havonta egy alkalommal
- Iskolai védőnők: januártól decemberig havonta egy alkalommal
- Mentálhigiénés szakmacsoport: januártól decemberig hetente egy alkalommal

III. Védőnői szolgálat

Az Egészségmegőrzési Központ 2011. január 1-jétől végzi a védőnői feladatok ellátását. A Védőnői Szolgálat 14 területi védőnői és 9 iskolavédőnői körzettel rendelkezik. A 14 körzetet 12 területi védőnő, a 9 iskolavédőnői körzetet 9 főállású iskolavédőnő látta el. A védőnői feladatok ellátásának fedezetét az Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) biztosítja a 43/1999. (III.3.) Kormányrendeletben meghatározottak alapján.

A területi védőnők feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21.) ESzCsM rendelet szabályozza. E rendelet alapján a védőnő köteles ellátni az ellátási területén lakcímmel rendelkező személyeket, valamint a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyeket, akik az ellátás iránti igényüket a védőnőnél bejelentik. A védőnői ellátás kötelező és a lakhely szerinti körzetben dolgozó védőnővel történik (szabadon nem választható). A védőnők az egészségügyi alapellátás részeként nyújtják szolgáltatásukat, szakmai szabályok és iránymutatások mellett, a gondozottak igényeit figyelembe véve. A klasszikus védőnői ellátás színterei a családok otthona, valamint a tanácsadó, ahol a státusz vizsgálatok történnek. A védőnők a gyermekvédelmi jelzőrendszer fontos tagjai, akik a családokban nevelkedő gyermekek érdekeit védik, figyelik testi-lelki-erkölcsi-érzelmi fejlődésüket, javaslatokat tesznek a veszélyeztető tényezők elhárítására, szükség esetén a védelembé vételt kezdeményezik. Dunaújvárosban az Egészségmegőrzési Központ nagy hangsúlyt fektet arra, hogy védőnői és mentálhigiénés szakemberei a megelőzést szem előtt tartva a mindennapi gyakorlatban hatékonyan működjenek a gyermekvédelmi jelzőrendszerben.

Ennek érdekében:

- A törvényben meghatározott feladatokon túl már a fogantatás pillanatától ingyenesen és önkéntesen igénybe vehető szolgáltatásokkal (kismama-papa klub, szülők iskolája, életvezetési tanácsadások, mediáció, személyiségfejlesztő iskolai programok stb.) segíti az egészséges gyermekek születését, a családok kiegyensúlyozott működését Dunaújvárosban.
- A kis súlyú újszülötteket a védőnők el irányítják a Pedagógia Szakszolgálat szakembereihez vizsgálatra, hogy ne maradjanak ki a korai fejlesztésből.
- A védőnők folyamatosan kapcsolatot tartanak a jelzőrendszer szakembereivel, gyakran közös családlátogatásokkal adnak nyomtatékot az egységes gyermekvédelmi elvárásoknak a gyerekek érdekében (játsszák, lavírozás elkerülése érdekében).
- A státuszok felvételének szempontrendszerét, egységes, jó szakmai színvonalú elvégzését a munkáltató és a szakfelügyelő is kontrollálja.
- A munkáltató rendszeres eszmegbeszélésekkel, egyéni konzultációs lehetőségekkel segíti a védőnők szakmai munkáját, fejlődését.

Munkáltatóként a szakszerű, támogató, biztonságos munkavégzési feltételek megteremtésével is nehezen enyhíthető a munkatársaknál a túlterheltség, és az abból adódó kiégés is reális veszélyt jelent.

Területi védőnők

Gondozottak létszámadatai 2015-2018 között (szeptember 30-ai állapot)

Év	Gondozottak összlétszáma	A gondozottak létszámának változása az előző évhez képest
2015. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	2991 fő	
2016. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3366 fő	375 fő
2017. szept. 30-ai állapotnak megfelelő adat	3335 fő	-31 fő
2018.szept.30-ai állapotnak megfelelő adat	3028 fő	-307 fő

Létszámadatok megoszlása 2016-2018 (december 31-ei állapot)

Év (dec. 31-én)	Várandósok száma	Újszülöttek száma	0-6 évesek száma	Összesen
2016	702	409	2381	3492
2017	629	393	2288	3310
2018	543	332	2238	3113

A két táblázatban megjelenő különbségek abból adódnak, hogy az első táblázatban szeptember 30-ai, a másodikban december 31-ei adatok szerepelnek.

Várandós- és nővédelmi gondozás

Év	Várandósok száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)	Dohányzó várandósok száma
2017	629	229 (201+14+5)	51
2018	543	174 (165+ 4+5)	55

A gondozott várandósok száma 86 fővel csökkent 2017-hez képest. Az újonnan megjelent terhesek létszáma szinte ugyanannyi, tehát várhatóan az alacsonyabb születésszám 2019-ben már nem csökken. 2 gondozatlan terhesség derült ki a szülések során. A fokozott gondozást igénylők aránya csökkent. A gondozottak 32%-a veszélyeztetett. Tavaly ez az arány 37% volt. A környezeti okból fokozott gondozást igénylők aránya csökkent. A dohányzók aránya sajnos ismét emelkedett, minden 10. várandós dohányzik (vagy szerencsés esetben csak a terhesség elején dohányzott). Három 18 éven aluli gondozott is volt. A látogatások aránya nem változott. A védőnői tanácsadáson 3,4-szer jelent meg a várandós (2017-ben 3,8-szor). A team munkában végzendő várandós gondozást szülész-nőgyógyász szakorvos, háziorvos és védőnő végzi, zökkenőmentes volt az együttműködés. A családok száma csökkent, ezért a nővédelmi tanácsadások száma is csökkent.

Csecsemő gondozás

Év	Újszülöttek szám	Ebből koraszülött
2016	409	33
2017	393	31
2018	332	21

2018-ban 8,5%-kal (61 fővel) kevesebb gyermek született, mint 2017-ben, 19%-kal (77 fővel) kevesebb, mint 2016-ban. A koraszülöttek száma 6,3%-kal, a fejlődési rendellenességgel született újszülöttek száma 1%-kal csökkent. A látogatások száma nem változott, a tanácsadáson való megjelenések emelkedtek, mely a szülői kérdőíven alapuló védőnői szűrővizsgálatoknak tudható be. A csecsemők közel 2%-ánál kellett a gyermekvédelem szakemberei felé jelezni.

Év	1 évesek száma	Meg- vizsgáltak száma	Túlsúlyos (fő)	Vékony/ sovány (fő)	Mozgásfejl. eltérése (fő)	Beszéd- fejlődés eltérése (fő)	Látás- probléma (fő)
2017	400	399	21	56	19	5	4
2018	371	362	16	47	15	1	5

1 éves korban a gyermekek 91%-ánál a kötelező szűrővizsgálatok megtörténtek. A megvizsgált gyerekek 4,5%-a túlsúlyos, 13%-a vékonyak, soványak mondható, 4%-ánál valamilyen mozgásbeli eltérés,

1-5 gyerek esetében volt beszédfejlődés, látás probléma. Az említett eltérések miatt a gyermekek 4,6%-át kellett fokozott gondozásba venni. A 6 hónapos korig tartó, kizárólagos anyatejes táplálás aránya

42%, ami nem változott az előző évhez képest. A gyerekek 32,6%-a (minden 3. gyermek) 1 éves koron túl is kapott még anyatejet. 2018-ban egy édesanya – gyermeke szoptatása mellett – 90 l anyatejet tudott adni egy örökbefogadott csecsemőnek.

1-3 évesek gondozása

Év	1-3 évesek száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)
2017	705	75 (56+16+3)
2018	738	64 (45+15+4)

Emelkedést látunk a létszámokban, de a veszélyeztetettség aránya csökkent. A látogatások száma és a tanácsadáson való megjelenés több lett, amit valószínű, hogy az új szűrési protokollnak köszönhető. A közösségbe járó gyermekekről is folyamatosak az információk. A bölcsődébe való bekerülés akár 8-10 hónaposan megtörténik, az anya tanulmányainak folytatása vagy anyagi okok miatt.

Év	3 évesek száma	Meg-vizsgáltak száma	Túlsúlyos (fő)	Vékony/ sovány (fő)	Beszéd- fejlődés eltérése (fő)	Látás- probléma (fő)	Hallás- probléma (fő)
2017	359	345	22	34	20	24	6
2018	311	296	26	23	38	7	4

A 3 éves kori védőnői szűrővizsgálatra a szülők 95%-a elhozta gyermekét. A beszédfejlődés késése, elmaradása a legáltalánosabb eltérés. A túlsúlyosok száma 6%-ról 8,7%-ra emelkedett, viszont csökkent az átlagnál vékonyabb, soványabb gyermekek aránya. Látásélesség problémája jóval kevesebb gyermeknek volt. Ebben az életkorban eszközös vizsgálatok is történnek, vérnyomásmérés, hallásvizsgálat, látásvizsgálat. Ilyenkor esetleges a gyermekek együttműködése a védőnővel, ez nagyban függ attól, hogy a szülő mennyire készíti fel a gyermeket a vizsgálatra. A gyermek tiltakozása esetén egy másik alkalommal történik meg a vizsgálat. Amennyiben nem sikerül elvégezni a szűrést, akkor szakrendelésen kell megjelenni a gyermekkel.

3-6 évesek gondozása

Év	3-6 évesek száma	Veszélyeztetettek száma (egészségügyi+környezeti+mindkét ok)
2017	1234	94 (68+24+2)
2018	1214	84 (66+15+3)

Közel azonos létszámmal dolgoztunk, mint az elmúlt évben. Csökkent a fokozott gondozást igénylők aránya. A családlátogatások száma és a tanácsadáson való megjelenés ebben a korosztályban emelkedett, ami a gyermekvédelmi jelzőrendszer és a védőnői leterheltség szempontjából is figyelemre érdemes.

Év	5 évesek száma	Meg-vizsgáltak száma	Túlsúlyos (fő)	Vékony/ sovány (fő)	Beszéd- fejlődés eltérése (fő)	Látás- probléma (fő)	Hallás- probléma (fő)
2017	311	394	26	38	17	27	24
2018	305	295	18	25	30	27	12

A kötelező, 5 éves kori szűrésen a gyermekek 97%-a megjelent. Ennek a korosztálynak a szűrése, ha csúszással is, mindenképpen megtörténik, mert az iskolai beíratásnál a gyermeknek rendelkeznie kell ezzel a dokumentummal. A dolgozó szülővel nehezkesebb az időpont-egyeztetés, a téli, gyakoribb

megbetegedések és a gyermekek elfoglaltsága is gátló tényező. A testtömegből eredő problémák száma kevesebb lett, viszont majdnem duplájára emelkedett a beszédfejlődéssel kapcsolatos eltérések száma. A Pedagógiai Szakszolgálat szakemberhiány problémája nehezíti a gyerekek fejlesztését.

7-18 évesek gondozása

Az elmúlt évben nem volt oktatási intézménybe nem járó gyermek. Azok az óvodások, akik elmúltak 7 évesek, de még nem mentek el iskolába, tavaly 123-an voltak, ez 98 fővel kevesebb, mint az előző évben.

Családok

Év	Családok száma	Dohányzás	Gyermek-bántalmazás	Gyermek-elhanyagolás	Gyermek-védelmi intézkedés
2017	2033	575	0	6	66
2018	1928	504	6	9	64

A védőnői ellátásban részesülő családok és családlátogatások száma csökkent. Sajnos a dohányzás a családok 26%-ában van jelen. Fizikai gyermekbántalmazásról nem értesültünk, aggasztó, hogy a családon belüli, anya felé irányuló erőszak viszont egyre gyakoribb. A látencia, a félelem, a titkolózás nehezíti a felismerést, így a jelzőrendszer tagjainak a jelekre kell figyelniük.

Egészségnevelés

Szülők iskolája, kismama-papa klub, születés hete program, babamasszázs, babás találkozók, összesen 109 alkalommal történtek, ezeken 959 főt regisztráltunk. A programokat önállóan vagy más szakemberekkel együtt tervezzük és bonyolítjuk le. A védőnők mellett, mentálhigiénés szakember, szülésznő, szülész-nőgyógyász szakorvos, kórházi védőnő, pedagógus, gyermekorvos, gyógytornász, mentőápoló, jóga oktató, nyelvtanár is segíti a prevenciót.

Bölcsődei, óvodai gondozás

A jelzőrendszer hatékony működése érdekében a problémát, tünetet mutató gyermekről havi rendszerességgel, az egységvezetőkkel konzultáció történik minden bölcsődében és óvodában. A kötelező szűréseket 3 havonta végzik a területi védőnők az óvodákban. Állandó probléma a közösségekben a fejtetvesség, mely egyre több időt, energiát jelent a mindennapi munkában.

Gyermekvédelem-jelzőrendszeri tevékenység

Esetjelzés oka	Útkeresés Segítő Szolgálatnak/ Gyámhivatalnak	Érintett gyermekek/ várandósok száma
Fiatalkorú várandós	3	3
Alulgondozott várandós (nem együttműködő)	4	4
Családi konfliktus	2	4
Szülő fogyatékosága	1	1
Szülői elhanyagolás	8	13
Gyermeknevelési problémák	0	0
Család életvitele	11	19
Családon belüli bántalmazás	6	11
Szülők szenvedély betegsége	0	0
Gyermek fogyatékosága, retardációja	1	1
Hajléktalan várandós	0	0
Együttműködés hiánya	6	8
Összesen:	42 esetjelző	64 fő

13 helyzetértékelés készült pl. a kórház felé újszülött haza adásához. Az Útkeresés Segítő Szolgálatnál esetkonferencián 17 alkalommal, gyámhivatali védelemben vételi tárgyaláson 17 alkalommal vettek részt a területi védőnők, 9 írásos véleményt küldtünk gyámhivatali, rendőrségi megkeresésre. Minden esetbejelentés az intézmény vezetőjének szakmai kontrollja mellett történik. Rendőrség idézésére kétszer voltunk kiskorú veszélyeztetése miatt kihallgatáson. Az Útkeresés Segítő Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, óvodák, bölcsődék, iskolák munkatársaival négy szakmai megbeszélésen történt a tapasztalatok átadása az adott korcsoport problémáiról.

A jelzőrendszer hatékony működése érdekében folyamatosak a konzultációk a gyermekjóléti szolgálat csoportvezetőjével. Heti és havi rendszerességgel esetmegbeszéléseken konzultáció segíti a területi védőnők gyermekvédelmi munkáját.

Összefoglalva

2018-ban számos változás volt a területi védőnőknél. Új tanácsadó helyiség kialakítása, új eszközökkel, bútorokkal való felszerelése történt meg. A tanácsadó egyik felének tisztasági festése, mázolása és a régi vízvezeték cseréje is megvalósult. Egy kollégánál nyugdíjba vonult, 2 pályakezdő védőnő kezdte el a munkáját. Év végén két körzetet helyettesítettek a kollégánők. A körzetekben a lakosság összetétele nagyon változó. A születések száma évről évre csökken. A gyermekvédelmi jelzések és a problémák nagyon sokszínűek, ezért nagyon kell figyelni a veszélyeztető jelekre, amit az óriási adminisztrációs teher nehezít. A védőnők kiegészítését tudatos preventív tevékenységekkel kívánjuk megelőzni.

1. Iskolai védőnők

Iskolavédőnői tevékenység

A főállású iskolavédőnők feladata az oktatási intézményekbe járó gyermekek egészségügyi ellátása, szűrése, egészségnevelése. Munkájukat az oktatási intézményekkel egyeztetett munkaterv szerint végzik, mely tartalmazza a szűrővizsgálatok, védőoltások tervezetét, az iskola tervezett egészségfejlesztési programjait. Egész évben folyamatos az ifjúságvédelmi felelőssel a kapcsolattartás, a gondozott diákok nyilvántartásba vétele, valamint a veszélyeztetett tanulók állapotának nyomon követése. 2018-ban az általános és középiskolákban 9 főállású iskolavédőnő látta el az iskolavédőnői feladatokat. Betöltetlen státusz hely nem volt.

ÖSSZESÍTETT LÉTSZÁMADATOK

Ellátott iskolai tanulói létszám szept. 30-i állapotnak megfelelő adat (általános és középiskola)		Változás az előző évhez képest
2014. év	8485 fő	
2015. év	8077 fő	- 408 fő
2016. év	7555 fő	- 522 fő
2017. év	7479 fő	-76 fő
2018. év	7035 fő	-444 fő

Az ellátandó tanulók létszáma folyamatos csökkenést mutat, 2018-ra a diáklétszám 444 fővel lett kevesebb.

Az önállóan végzett feladatokhoz a minimum feltételek valamennyi védőnő számára biztosítottak voltak. 2018 szeptemberétől a Petőfi és a Gárdonyi Iskola ismét önálló intézményekként, egymástól függetlenül működnek, illetve a Dózsa iskola és a volt Szilágyi (jelenleg BIROK Szabó Magda Tagintézmény) is szétváltak. A Szabó Magda tagintézmény alapítványi, református általános iskolaként működik 2018 szeptembertől. A Dózsa iskola felújítási munkálatainak nagy része befejeződött.

A **védőnői szűrések** lebonyolítása előírás szerint megtörtént, a tanulók 97,4%-át sikerült megszűrni. 2018-ban is a Pentelei és az Bocskai iskolákban jelentett problémát a védőnői szűrések végrehajtása, mert a tanulók nem járnak rendszeresen iskolába.

2018 májusában valamennyi, a 2018/19-es tanévben 9. évfolyamon Dunaújvárosban szakmát tanuló nyolcadik osztályos gyermek elsőfokú pályaalkalmassági orvosi vizsgálata megtörtént az iskolavédőnők aktív közreműködésével.

Egészségnevelési tevékenységek:

Iskolai órák

Iskolavédőnői foglalkozások száma 2018-ban

Évfolyam	Osztály	Alkalom	Fő összesen
1.	11	22	177
2.	12	28	252
3.	5	11	109
4.	11	44	250
5.	14	28	338
6.	14	28	333
7.	19	38	428
8.	15	30	323
9.	22	68	563
10.	22	63	538
11.	21	60	584
12.	21	21	516
Összesen:	187	441	4 411

Iskolavédőnői foglalkozások téma szerinti megoszlása 2018-ban

2018-ban az iskolavédőnők 441 órát tartottak 187 osztályban 4411 diák részvételével.

Fogadóórák

Iskolavédőnői tevékenység a fogadóórákon	Alkalom összesen
Konzultáció szülővel	85
Konzultáció osztályfőnökkel	86
Elsősegélynyújtás	96
Lelet visszahozása, dokumentálása	567
Egészségügyi ellátás	257
Gyógytestneveléssel kapcsolatos megbeszélések	45
Oltási könyv bemutatása	70
Kontrollvizsgálat (pl. látás, hallás, vérnyomásmérés)	233
Összesen:	1439

A védőnői fogadóórán megjelent 1439 főből 640 fiú és 799 lány. A statisztikából megfigyelhető, hogy 6-8. évfolyamon, illetve 9-10.évfolyamokon tanulók jelennek meg leginkább védőnői fogadóórákon. Alsó évfolyamokon nem jellemző az önmaguktól segítséget kérő gyerekek száma.

Oltások

Az iskolai kampányoltások lebonyolítása megtörtént, 1977 fő oltásának előkészítésében vettek részt a kolléganők. A HPV oltás 2018. évi őszi kampányban a tavalyinál alacsonyabb százalékban igényelték az oltásra jogosultak az ingyenes oltóanyagot. Ebben 2018-ban is egyértelműen szerepet játszott a közösségi oldalakon megjelent oltásellenes kampányok hatása. 2018-ban sport miatt növekvő számban érkeztek az ország távolabbi részéből, de a környező országokból is általános iskola nyolcadik osztályába tanulók, illetve középiskolákba is. Oltásaik nyomon követése nehézkes, időigényes volt, előfordult, hogy pótolni kellett.

Az egyik általános iskolába 5, Afganisztánból menekült gyermek érkezett. Dokumentumok hiányában oltásaik pótlása megtörtént. Több iskolában is növekedett a Mongóliából érkező gyermekek száma. A kommunikációs nehézségeken túl a külföldről érkezők oltási rendjének a hazaival való összeegyeztetése és a szükséges oltások pótlása jelentett kihívást idén.

Tisztasági szűrések

Kiemelt feladat volt a tanulók személyi higiéniájának ellenőrzése. 13425 fő tisztasági szűrését végezték el az iskolavédőnők. Ez a szám a korábbi évhez képest közel 600 szűréssel csökkent, mert a kiszűrt esetek számában szerencsére némi javulás volt tapasztalható. Problémát a visszatérő, a krónikus esetek megszüntetése jelentette, mert a szülők együttműködése nem volt megfelelő.

Általános iskolákban a pedagógus vagy ifjúságvédelmi felelős jelez a gyermek miatt. A szűréseken is gyakran derülnek ki egészségügyi problémák.

A tanulók elhanyagolt személyi higiéniája és a fogazatok elhanyagolt állapota bizonyos szakmacsoportok betöltésénél komoly problémát jelentett.

Egyéb tevékenységek

18 alkalommal tantestületi értekezleteken, 30 alkalommal szülői értekezleteken voltak jelen az iskolavédőnők.

Segítették egymást a védőnők az általános és a középiskolai beiratkozásoknál, hogy gördülékenyen menjen az adminisztráció, ezzel is csökkentve a várakozási időt.

A nyári szünetben az iskolavédőnők komoly szerepet vállaltak a területi védőnőknél a napi ügyelet ellátásában, mert a szabadságolást és a tanácsadó zökkenőmentes működését így lehetett megoldani.

16 alkalommal vett részt iskolavédőnő városi elsősegélynyújtó versenyre való felkészítésben.

A Lorántffy iskolában kolléganők 15 alkalommal tartott klubfoglalkozást délutánonként.

Oktatóvédőnői feladatot látott el egy védőnő 2018 szeptemberben 3 hétig.

2018. október 27-én a védőnők aktívan részt vettek a mellrák elleni sétán és az azt követő szakmai napon.

Heti rendszerességgel a csoportvezetők irányításával szakmai megbeszéléseken, havi egy alkalommal az intézményvezető és helyettese vezetésével esetmegbeszéléseken történnek a tapasztalatok átadása külön a területi és az iskola védőnői szakmacsoportban. A járási vezető védőnő szervezésében 6 munkaértekezlet volt.

IV. Ifjúság-egészségügyi ellátás

Az ifjúság-egészségügyi szolgálat a 2018-as évben is az Egészségmegőrzési Központ orvosi rendelőjében, valamint az iskolákban kialakított, engedéllyel rendelkező iskolaorvosi rendelőkhöz látta el feladatait. A szolgálat orvosai Dunaújváros középfokú tanintézményeiben tanuló diákok kötelező (megelőző jellegű) szűrését, valamint a szakmai képzésben résztvevő diákok alkalmassági vizsgálatát végzik. Az orvosi vizsgálatok az osztályfőnökökkel előre egyeztetett időpontban történtek tanítási időn belül.

A vizsgálatok az alábbi jogszabályok és rendeletek alapján történtek:

- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 15/2005. (V. 2.) EüM rendelet az egészségügyi szolgáltatók szakmai felügyeletéről

- Testnevelési kategória elbírálásához: A testnevelési kategóriába sorolás egészségügyi szempontjai OGYET 2007.
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

Ellátott feladatok:

1. *Szaggimnáziumi, szakközépiskolai osztályok páros évfolyamainak (10. és 12. osztály) kötelező szűrővizsgálata*, melyet minden alkalommal védőnői alapszűrés előzött meg.

Vizsgálatok során szerzett tapasztalatok:

- Továbbra is első helyen a mozgásszervi elváltozások állnak: lúdtalp, hanyag testtartás, gerincferdülés, térdízületi problémák. Ezek a problémák összefüggésben vannak az ülő élettevékenységek terjedésével, a képernyő előtt töltött idő növekedésével.
 - Vizsgálataik során emelkedő tendenciát találtak a nyers látásélesség csökkenés előfordulásában is.
 - Egyre több diák szorul szemüveg vagy kontaktlencse viselésére. Napközben sok időt töltenek a számítógép előtt, valamint egyre többször néznek közelre, a mobilon, tableten kicsik a betűk, az ábrák így erőltetik a szemüket. Sok tanuló azonban a felírt szemüveget napközben alig vagy egyáltalán nem használja. Kontaktlencsét viselők között sokkal kisebb ez az arány.
 - Hallásvizsgálat során több diáknál találtak úgynevezett zajcsipkét, illetve halláscsökkenést. Rizikó faktorként a telefonok és egyéb elektronikai eszközök túl sokáig és túl hangosan történő hallgatása említhető meg, mely a későbbiekben maradandó halláskárosodáshoz vezethet.
 - Az elmúlt években minden életkorban és mindkét nemben nőtt a túlsúlyos és elhízott tanulók aránya.
 - Fogszuvasodás szempontjából a gyermekeknek mintegy fele veszélyeztetett, melynek hátterében nagy szénhidrát tartalmú ételek, cukros üdítők fogyasztása és nem utolsósorban az elhanyagolt szájhygiéné áll.
2. *Védőoltások pótlása:* az iskolába történő beiratkozáskor a védőnők ellenőrzik az érvényben lévő oltási naptár szerint a védőoltások meglétét. Amennyiben hiányzó védőoltásra derül fény azok pótlása az előírt oltási protokoll szerint történik. Azok a külföldi diákok, akik életvitel szerűen három hónapnál hosszabb ideig tartózkodnak országunkban és a hivatalosan kikért oltási lapjuk alapján oltás elmaradásuk van, szintén pótot oltásban részesülnek.
 3. *Testnevelés óra alóli felmentések elbírálása:* mely mindenkor szakorvosi javaslat alapján történik. Az ifjúsági orvos a testnevelési kategóriákba történő besorolást követően az iskolák felé a dokumentációt megküldték a tanulók névsorával. Minden év szeptemberében előre meghirdetett időpontban történik a felmentések elbírálása. Év közben a fogadóórákon lehetőség van új javaslatok elbírálására. Több intézményben is megszervezték a gyógytestnevelést, ahol a tanulók alap betegségének figyelembevételével vesznek részt a foglalkozáson.
 4. *Egészségügyi könyvek kitöltése és érvényesítése:* bizonyos szakmai gyakorlaton való részvételhez Egészségügyi nyilatkozat és vizsgálati adatok (egészségügyi kiskönyv, C.3151 nyomtatvány) megléte szükséges. A vizsgálatokat és a dokumentum kiállítását az iskolaorvos végzi el azon tanulók esetében, akik a szakmai gyakorlatot együttműködési szerződés alapján végzik. Az orvosi vizsgálat mellett az egészségügyi könyv aláírásának a feltétele a negatív tüdőszűrés megléte, valamint azon tanulóknál, akik 3 év alatti gyermekekkel is foglalkoznak, a gyakorlatuk alatt kiegészítő vizsgálatok is szükségesek (TPHA szűrés, széklet mikrobiológiai vizsgálat).
 5. *Tisztasági vizsgálat keretén belül fejtetvesség és rühösség szűrése:* osztály szinten, illetve egyénileg az iskolai felkérésre, az elmúlt évben is több alkalommal észleltek vizsgálataik során fertőzéseket. A tanulókat a szükséges tanácsokkal ellátták a kezelést illetően, valamint felhívták a figyelmüket a család szűrés fontosságára az ismételt visszafertőződés elkerülése érdekében. Ellenőrző vizsgálatra

minden tanulót visszarendeltek egy héten belül, valamint ismétlődés esetén szülővel is konzultáltak. Egy esetben az FMKH Dunaújvárosi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya felé bejelentés történt.

6. *Alapszintű újraélesztés oktatása:* harmadik éve osztály szinten gyakorlattal egybekötött oktatás történt több iskolában.
7. *Évenkénti alkalmassági vizsgálat:* a szakképzésben résztvevő tanulók részére. Ez alapján adták ki az I. fokú alkalmassági véleményt az iskola számára. A vizsgálatról a tanulók az erről szóló jogszabálynak megfelelően írásos leletet kaptak, ez egyben a szülő tájékoztatásául is szolgál, mely az esetlegesen kiszűrt eltérések alapján tovább küldési javaslatot (házi orvoshoz, szakrendelésekre) is tartalmazta.
8. *Nappali képzésben résztvevő fiatalok terhes kismamák nyomon követése:* iskolaorvosi, és védőnői szinten is megtörtént. Ellenőrzésre került a terhes gondozáson való részvételük, valamint minden esetben testnevelésóra alól felmentést kaptak. A kötelező évközi gyakorlaton való részvétel engedélyezése az egészségi állapotnak megfelelően történt, némely esetben bizonyos korlátozások bevezetése mellett (nehéz fizikai munka alól felmentést kaptak, fertőzés veszélyes környezetben nem végezheték a gyakorlatukat).
9. *Egyéni tanrendes illetve magántanulók vizsgálata:* (sportolók, krónikus betegséggel küzdő tanulók).
10. *Diákolimpiai, valamint egyéb iskolai sportversenyek:* előtti orvosi vizsgálatot követően adott időszakra történő versenyengedély kiadása (18 év alattiaknak fél évre, 18 év felettieknek pedig egy évre szól az engedély).
11. *Iskolai szakmai gyakorlati termek ellenőrzése:* a higiénés viszonyok, az előírt megvilágítás megléte, burkolatok épsége, elsősegély ládák megfelelő tartalma valamint azok lejárati ideje.
12. *Oktatási idő alatt jelentkező problémák:* akut betegek, illetve balesetet szenvedők első ellátása, majd továbbküldése házi orvosukhoz vagy szakrendelésre állapotuktól függően.
13. *16 éves kori záró vizsgálat elvégzése:* melyről kinyomtatott lelet készül.
14. *Kötelező iskolaorvosi jelentés elkészítése:* tovább küldése az ÁEEK felé.
15. *Egészségügyi dokumentáció:* a törzskartonok vezetése továbbra is számítógépen történik a Sanus program felhasználásával.
Februárban a program üzemeltetői 1 napos továbbképzést tartottak mind az orvosok, mind a védőnők számára, valamint munkahelyi szervergép üzembe helyezése is megtörtént.
16. *Beiskolázási vizsgálat (május):* A felvett szakközepes, illetve szakiskolás diákok létszámát április második felében kapta meg a szolgálat az oktatási intézményektől. Ez alapján szervezték meg a májusi vizsgálatokat. A felvételt nyert tanulók kiértékelését az iskola végzi, a megadott időpontokat mind az iskola, mind az Egészségmegőrzési Központ a honlapján közzé teszi. A leendő 9. osztályosok szakképző intézményekbe történő beiratkozása előtt az adott intézmény iskolaorvosánál beiskolázás előtti szakmai alkalmassági vizsgálaton vettek részt. A rendelkezésre álló rövid határidő miatt szoros együttműködésre van szükség az iskola vezetésével és az egészségügyi team között.
17. *Év közbeni pályamódosítás, szakmaváltás:* esetén (időközben fellépő betegség, baleset, tanintézmény váltás miatt) szükségessé vált ismételt alkalmassági vizsgálatok elvégzése megtörtént.

18. *Továbbképzés:* kötelező szinten tartó továbbképzésen egy orvos vett részt novemberben.

Osztályvizsgálatok tematikája:

2018. január: 11. gimnáziumi és szakgimnáziumi évfolyamosok szűrése, valamint a második félévben kezdődő képzés egészségügyi könyvének érvényesítése (szépészet, kereskedelmi és egészségügyi szakok).

2018. február: 18. életévet még be nem töltött tanulók ismételt sportorvosi vizsgálata. Igény szerint szakképzésre jelentkező 8. osztályos tanulók részére előzetes bejelentkezés alapján tanácsadást tartunk a fogadóórák keretein belül.

10. évfolyamos tanulók szűrése.

2018. március: HÍD programos első évfolyamos tanulók szűrése a szakmai modulképzésnek megfelelően.

9. évfolyamosok szűrése.

2018. április: 13. évfolyamos technikusok szűrése. Pótszűrések, valamint a leendő 9. osztályos tanulók beiskolázási vizsgálatainak megtervezése és egyeztetése az adott iskolákkal (vizsgálati időpontok átadása a szakképző intézmények számára).

2018. május és június eleje: szakképzésre jelentkezők beiskolázási vizsgálatának lebonyolítása.

2018. június vége: leendő 13. osztályos technikus diákok alkalmassági vizsgálata.

2018. július: HÍD programba újonnan felvételt nyert tanulók szakmai alkalmassági vizsgálata modulképzésekre (ABC eladó, festő). A tanévre vonatkozó kötelező jelentés elkészítése és megküldése az ÁEEK felé.

2018. szeptember: nyáron beiratkozó új tanulók vizsgálata, testnevelés felmentés elbírálása, egészségügyi könyvek érvényesítése.

2018. október és november: végzős 12. évfolyamos tanulók státus vizsgálata, valamint a végzős speciális szakképzésben résztvevő diákok vizsgálata.

2018. december: 11. évfolyamos végzős szakközépiskolások, 14. osztályos technikusok valamint a HÍD program második évfolyamos tanulók alkalmassági vizsgálata történt meg.

Középiskolai létszámadatok alakulása 2016-2018

Év	2016	2017	2018
Középiskolai létszám	4652 fő	3790 fő	3794 fő

2018 évi középiskolai adatok

Iskola	Beíratott tanulók létszáma (fő)	Megvizsgált tanulók (fő)	Beutalók száma (db)	OMFI (fő)	8. osztályosok szűrése (fő)	Sportorvosi vizsgálatok (fő)
DSZC Hild József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	285	284	18	0	85	24
Dunaújvárosi Széchenyi István Gimnázium és Kollégium	436	287	10	0	0	7
DSZC Rudas Közgazdasági Szakgimnáziuma és Kollégiuma	534	494	12	0	52	13
Dunaújvárosi Rosti Pál Gimnázium és Általános Iskola	102	67	2	0	0	0
Pentelei Mentálhigiénés Ált. Iskola, Szakképző Iskola és Gimnázium	206	138	8	0	30	0
DSZC Lorántffy Zs. Szakgimnáziuma, Szakközép-iskolája és Kollégiuma	358	354	18	0	93	0
DSZC Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakgimn. és Szakközépiskolája	534	472	27	0	109	12
DSZC Dunaferri Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	874	723	31	1	162	9
DSZC Bánki Donát Gimnáziuma és Szakgimnáziuma	465	398	10	0	42	0
Összesen	3 794	3 217	136	1	573	65

Ifjúság-egészségügyi ellátás:

- Személyi feltételek

A feladatellátására a személyi minimumfeltételek biztosítottak voltak. 1 főállású iskolaorvos, 1 megbízással tevékenykedő iskolaorvos, 1 asszisztens, valamint az iskolai védőnők segítségével történt a középiskolák tanulóiinak iskola-egészségügyi ellátása.

- Építészeti feltételek

Az orvosi rendelő és a várakozó helyiségek esztétikusak, méretük szabályos. A védőnői helyiségek állapotának felmérése, ezt követően a szükséges felújítások elvégzése továbbra is időszerű lenne. A Dunaferri iskola központi épületében az orvosi rendelő kialakítása nem történt meg, pedig a távolság miatt szerencsés lenne.

- Tárgyi feltételek

Az orvosi eszközöket a minimum feltételek alapján ellenőriztük, hiányosságot nem tapasztaltunk. A fogyóeszközök és gyógyszerek, vegyszerek beszerzése folyamatos, zökkenőmentes a szükségleteknek megfelelően.

- Informatikai feltételek

Az iskola-egészségügyi ellátás során kollégáink Sanus programmal dolgoznak, melynek frissítése megtörtént.

- Közegészségügyi helyzet

Járványos fertőző megbetegedés nem fordult elő.

Az infekciókontroll biztosított a közegészségügyi előírásoknak megfelelően.

A veszélyes hulladék gyűjtése és szállítása szintén a szabályoknak megfelelően történt.

V. Az Egészségmegőrzési Központ szakmai kapcsolata, együttműködő intézményei

- Dunaújváros általános és középiskolái
- Dunaújvárosi Tankerületi Központ

- Dunaújvárosi Szakképzési Centrum
- Útkeresés Segítő Szolgálat
- Dunaújváros bölcsődék
- Dunaújvárosi óvodák
- Dunaújvárosi Egyetem
- Házi orvosok
- Gyermekorvosok
- Pedagógia Szakszolgálat
- MRE Újváros Drogambulancia
- Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő
- Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Osztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Gyámügyi és Igazságügyi Osztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
- Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara
- Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara
- Dunaújvárosi Bűnmegelőzési és Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Szent Pantaleon Kórház-Rendelőintézet Dunaújváros
- Dunaújvárosi Rendőrkapitányság
- Egészségfejlesztési Iroda (EFI) Dunaújváros

Egyéb szakmai tevékenységeink:

- Iskolai egészségnapokon előadások tartása
- Felkérésre előadások tartása
- Kórházi szülésfelkészítő tanfolyamon előadások tartása
- MRE Újváros Drogambulancia szakmai napján kortárssegítő csoport bemutató foglalkozás
- Mellrák elleni sétán aktív közreműködés
- Iskolai rajzpályázat az intézmény 25. évfordulója alkalmából

Dunaújváros, 2019. február 20.



Kleiné Németh Judit
intézményvezető